E D I T U R A S C R I P T U M ®

Ecuația vieții mele

De acelaşi autor,
la Editura Scriptum au mai apărut:

2084 și revoluția AI
Dumnezeu, AI și viitorul omenirii
Ecuația vieții mele

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
LENNOX, JOHN C.
Ecuația vieții mele / John C. Lennox. - Oradea : Scriptum, 2026
ISBN 978-606-031-695-4

821.111

Aprecieri pentru această carte

Scrisă de un irlandez captivant, matematician erudit și apărător înfocat al creștinismului biblic, autobiografia lui John Lennox povestește istoria cu multe fațete a unui apostol și apologet modern, cunoscut pe scară largă pentru apărarea sa energică a teismului creștin, adesea în dialog public cu atei și critici de mare notorietate. Este povestea fascinantă a unei călătorii globale care, începând cu un lanț improbabil de coincidențe într-un compartiment de tren transcontinental, a dus la un plan reușit de a introduce Biblii interzise în Rusia și, în cele din urmă, la conferințe susținute în nenumărate țări (inclusiv Rusia și Ucraina), în circumstanțe politice diverse și în continuă schimbare.

Aplaud intenția istorică serioasă a autorului și recomand cu căldură povestea sa: este atât smerită, cât și înălțătoare pentru creștinii cu aceeași mentalitate, și neobișnuit de stimulatoare pentru cei care găsesc manifestarea convingerii religioase incomodă.

—John Hedley Brooke, membru emerit, Harris Manchester College, University of Oxford, și membru onorific, International Society for Science & Religion (ISSR)

👍

O lectură fascinantă, care oferă perspective asupra vieții uneia dintre cele mai interesante și remarcabile figuri creștine la nivel global din ultimii cincizeci de ani. Din mica provincie Ulster din Irlanda de Nord, la sfârșitul secolului al XX-lea, am avut parte de mari gânditori creștini – în mod deosebit C.S. Lewis în lumea literaturii, Alister McGrath în lumea teologiei și istoriei, și acum John Lennox în lumea științei. Laolaltă, viețile și scrierile lor oferă o bază solidă și atrăgătoare pentru a cunoaște bogățiile credinței."

— Lindsay Brown, secretar general, International Fellowship of Evangelical Students (IFES), și Director Internațional, Lausanne Movement

👍

Cât de mult l-a folosit Dumnezeu pe acest irlandez. C.S. Lewis a fost un scriitor creștin din Irlanda de Nord care ne mai învață și azi, la mai bine de șaizeci de ani de la moartea sa. John Lennox și-a cunoscut compatriotul, iar

cărțile lui John ne vor hrăni speranța în Dumnezeu multă vreme de acum încolo. Îți mulțumesc pentru povestea ta, pentru credința ta și pentru viața ta plină de inspirație, John.

— Tim Costello, director, Ethical Voice,
și director executiv, Micah Australia

Această carte se citește mai degrabă ca o poveste de aventură decât ca o autobiografie – este călătoria unei vieți întregi alături de Dumnezeu, în fiecare colț al lumii, vestind învățăturile lui Isus Cristos. Când John Lennox le-a vorbit unui grup de oameni de afaceri înstăriți, unul dintre ei l-a întrebat ce ar putea să le spună el, un profesor universitar, despre bogăție. El a răspuns că există diferite tipuri de bogăție și că el a fost binecuvântat cu bogăție intelectuală.

Este o bogăție care a fost pusă în slujba unei aventuri de-o viață cu Dumnezeu, în toată lumea, propovăduind învățăturile lui Isus Cristos. Supravegheat de KGB în Uniunea Sovietică și otrăvit în România înainte de căderea Zidului Berlinului. Confruntându-se cu Noii Atei în dezbateri din Occident și susținând conferințe de mare anvergură despre știință și credință în numeroase țări din întreaga lume, ca să nu mai vorbim de cărți, filme și apariții media. Curtenitor în persoană față de criticii săi, dar robust și ferm în apărarea mesajului creștin. Susținut la fiecare pas de soția sa Sally, singurul său scop a fost acela de a-L vesti pe Isus Cristos și o relație cu Dumnezeu, disponibilă tuturor prin Cristos. Această carte se citește ușor și este o aventură captivantă despre cum Dumnezeu a lucrat printr-un om pe parcursul întregii sale vieți puse în slujba Sa.

— David Cranston FRCS, Profesor Asociat
Emerit de Chirurgie, Universitatea Oxford

John Lennox este cel mai recent dintr-o lungă serie de mari gânditori ai Oxfordului. Dezvoltarea și evoluția concepțiilor sale sunt intercalate cu eleganță cu amintiri personale luminoase și reflecții profunde. Această carte oferă un portret fascinant al unei vieți și cariere bogate și variate.

— Sir Michael Dixon, Rector, Green Templeton College,
Universitatea Oxford

Lennox își folosește talentele ieșite din comun – umorul, inteligența și imaginația – pentru a reflecta asupra propriei sale povești remarcabile. Oricine dorește un exemplu despre cum să-ți trăiești credința în mod autentic și integru, în mijlocul succesului academic la cel mai înalt nivel, va găsi această carte extrem de valoroasă și provocatoare.

— Elaine Howard Ecklund, Titulara Catedrei Herbert S. Autrey
în Științe Sociale, Universitatea Rice

Povestea vieții lui John Lennox este o amintire grăitoare a capacității mărturiei creștine, o dovadă emoționantă a lucrării lui Cristos și o altă verigă credincioasă în lanțul mărturiilor care se întorc până la apostoli. Toată slava să fie a lui Dumnezeu!

— Douglas Estes, Profesor Asociat de Religie,
New College of Florida

Dacă ești interesat câtuși de puțin de dezbaterile despre știință versus Dumnezeu, care se desfășoară de mulți ani în comunitatea științifică, autobiografia lui John Lennox va fi o lectură rodnică pentru tine. Profesorul Lennox a fost implicat în mod semnificativ în aceste dezbateri de mai bine de patruzeci de ani, iar autobiografia sa ne oferă o relatare substanțială și fascinantă a discuțiilor.

Oricare ar fi propriile tale convingeri, vei fi provocat și încurajat de povestea lui John!

— Joseph McRae Mellichamp, Profesor Emerit
de Științe Manageriale, Universitatea Alabama

Autobiografia lui John Lennox este extraordinară. Este o relatare sinceră, plină de spirit și captivantă a vieții sale și oferă o descriere minunată a modului în care percepem lumea – de la logica științei și matematicii până la înțelegerea frumuseții – și mai presus de toate, a modului în care Îl cunoaștem pe Dumnezeu prin viața noastră.

Cu capitole în care se relatează despre perioada de studenție a lui John la Cambridge, despre viața sa matematică și despre numeroasele sale călătorii internaționale, cartea conține multe povești uluitoare despre evenimente din viață care, în cuvintele lui John, sunt „foarte greu de explicat... altfel decât ca lucrare a lui Dumnezeu". Cartea este total captivantă și imposibil de lăsat din mână.

— Cheryl E. Praeger, Profesor Emerit de Matematică,
Universitatea din Australia de Vest

Îl poți urmări pe John Lennox online și îi poți citi cărțile – și cu siguranță ar trebui să o faci. Dar în această carte ești confidentul și tovarășul de drum al lui John, pe măsură ce el își retrăiește călătoria vieții. A fost un Altul cel care i-a îndrumat limpede pașii. O călătorie „fascinantă", cum spune John.

— Stephen Shaw, KC (Consilier Superior)

Pentru cei care îl cunosc pe John Lennox mai ales ca matematician de la Oxford, care demolează cu voioșie mitul că știința și religia sunt incompatibile, *Ecuația vieții mele* va veni ca o revelație. Celebrele dezbateri cu Christopher

Hitchens și Richard Dawkins sunt prezente aici, dar la fel și îndelungata pregătire teologică care a făcut posibile aceste triumfuri, inclusiv remarcabile incursiuni în Rusia, uneori cu riscuri mari, care au adus lumina către milioane de ruși după decenii în care creștinismul fusese suprimat. În această autobiografie captivantă și mult așteptată, Lennox arată ce înseamnă să trăiești pentru Isus Cristos și ne provoacă pe fiecare dintre noi să căutăm să facem la fel.

— David Skeel, Profesor de Drept Corporativ, Universitatea Pennsylvania

Citind aceste memorii am simțit că pășesc într-o versiune modernă a cărții Faptele Apostolilor! Lennox oferă o mărturie convingătoare, plină de Duhul Sfânt, despre adevărul de nezdruncinat al Scripturii – dovada vie a unui om dispus să-și dedice viața în slujba Domnului Isus. Din Siberia înghețată până în Africa de Sud însorită, din sălile de conferință ale Harvardului până la mese modeste în Asia, aventurile pe care le relatează sunt marcate de pericol și providență divină: supraviețuind otrăvirii, navigând prin pandemie, introducând pe ascuns Biblii, dezbătând cu cei mai importanți intelectuali ai lumii și chiar rătăcind în gerul cumplit al Rusiei – toate acestea în timp ce proclama vestea bună a lui Isus cu claritate intelectuală și har. În tot acest timp, și-a împărțit viața între catedrele de matematică de la Oxford și Cardiff, a corectat mii de lucrări de examen și a slujit cu credincioșie ca soț și tată alături de o soție la fel de jertfitoare.

Aceste episoade din viața reală sunt atât de puternice, cât și profund smeritoare, amintindu-ne că Domnul lucrează încă cu putere prin cei care I se supun. Așa cum declară Daniel 4:17: „Cel Preaînalt stăpânește peste împărăția oamenilor și o dă cui vrea El și pune peste ea pe cel mai de jos dintre oameni" (NASB 1995). Și așa cum a afirmat Isus în Ioan 17:4: „Eu Te-am glorificat pe pământ, împlinind lucrarea pe care Mi-ai dat-o s-o fac" (NASB 1995). Bravo, John Lennox. Bravo!

— James M. Tour FRSC, NAI, NAE, Profesor de Chimie,
Profesor de Informatică și Profesor de Știința Materialelor și
Nanoingineriei, Universitatea Rice

Această carte te poartă într-o călătorie de peste optzeci de ani, prin națiunile lumii, și prin matematică, știință, filozofie, teologie și credință creștină. Însoțitorul tău de drum este John Lennox, unul dintre cei mai remarcabili gânditori și vorbitori ai generației sale. Dar călăuza și scopul sunt Domnul Isus Cristos, căci această călătorie este o mărturie despre un Dumnezeu care ne atinge atât inima, cât și mintea.

—Profesor David Wilkinson, Director de Proiect,
Echiparea Liderilor Creștini într-o Epocă a Științei (ECLAS),
Colegiul St John's, Universitatea Durham

Ecuația vieții mele

O autobiografie spirituală și intelectuală

JOHN C. LENNOX

Editura Scriptum®
Oradea

Originally published in Great Britain under the title
My story
by SPCK Publishing, part of the SPCK Group
spckpublishing.co.uk
© 2026 Text copyright by John C. Lennox
© 2026 Book edition copyright by Society for Promoting Christian Knowledge

This edition published by arrangement with
SPCK Publishing

Ediția în limba română, publicată cu permisiune, sub titlul
Ecuația vieții mele
de John C. Lennox

© 2026 Editura Scriptum®
str. Simion Bărnuțiu nr. 2, 410204 Oradea – Bihor
Tel./Fax/Robot: 0259-457.428
E-mail: scriptum@scriptum.ro
Pagina web: WWW.SCRIPTUM.RO

Toate drepturile rezervate asupra prezentei ediții în limba română.

Cu excepția situațiilor când se specifică altfel, citatele biblice sunt preluate din traducerea VDC – traducerea Dumitru Cornilescu revizuită. Citatele biblice notate NTR provin din Noua traducere a Bibliei în limba română. Alte versiuni ale Bibliei folosite din limba engleză ESV – English Standard Version, NASAB – New American Standard Bible, NIV – New International version.

Orice reproducere sau selecție de texte din această carte
este permisă doar cu aprobarea în scris a Editurii Scriptum, Oradea.

ISBN (tipărit) 978-606-031-695-4
ISBN (e-book) 978-606-031-696-1

Tiparul executat în U.E.
30 29 28 27 26 5 4 3 2 1

Cine sunt eu, Doamne Dumnezeule,
și cine este familia mea, de m-ai adus până aici?
—1 Cronici 17:16

Cartea aceasta îi este dedicată soției mele, Sally, în semn de recunoștință pentru dragostea necurmată și sprijinul neobosit cu care mi-a fost alături în călătoria de cincizeci și șase de ani a căsătoriei noastre. Povestea mea a existat numai pentru că este și povestea ei, cu deosebirea că viața ei s-a desfășurat în cea mai mare măsură în spatele scenei, având grijă de familie, în timp ce a mea a fost preponderent publică. Înainte de a ne căsători, ea a hotărât că nu mă va reține de la nicio lucrare la care mă va chema Dumnezeu. Și-a împlinit această promisiune în chip minunat, lucru pentru care îi sunt profund recunoscător.

CUPRINS

Mulțumiri 13
Introducere 16

1 Primii ani în Irlanda de Nord 22
2 Viața de student 60
3 Student la doctorat 83
4 Țara Galilor 105
5 Germania 117
6 Ungaria 124
7 Provocări 141
8 Implicarea în lume 161
9 Interacțiuni cu iudaismul 180
10 Uniunea Sovietică 191
11 Interesul rusesc pentru știință și religie 213
12 Popularizarea creștinismului în Rusia: foamea de Biblii și impactul ziarelor 228
13 Predarea eticii în școli 243
14 Tranziția către Oxford 255

15 Ucraina 275
16 Știință și religie 282
17 Dezbateri cu atei de marcă 290
18 Noi frontiere 310
19 Confruntarea cu viziunea ateistă asupra lumii 323
20 La 70 de ani 348
21 Al optulea deceniu – partea 1 364
22 Al optulea deceniu – partea a 2-a 390
23 Covid și retragerea treptată din activitate 406

Anexa 1 Veritas 431
Anexa 2 Curriculum Vitae 436
Anexa 3 Publicații 443
Note de final 451
Despre autor 465

MULȚUMIRI

Autobiografia înseamnă istorie și chiar aș vrea să le mulțumesc câtorva prieteni istorici care m-au încurajat să scriu această relatare a vieții mele. Theodore Zeldin CBE este membru distins al Green Templeton College din Oxford, unde sunt și eu membru. Este un istoric eminent, autor al lucrării în cinci volume *A History of French Passions* din cadrul seriei *Oxford History of Modern Europe* și laureat al Wolfson History Prize, cel mai important premiu britanic în domeniul istoriei. Este, de asemenea, autorul cărții *The Hidden Pleasures of Life*, un volum fascinant în care explorează arta de a trăi.

Cu câțiva ani în urmă am luat masa împreună la colegiu, iar în timpul conversației m-a întrebat despre copilăria mea în Irlanda de Nord și, când i-am povestit cum m-au încurajat părinții mei să gândesc, mi-a spus: „Trebuie să scrii despre asta." Doresc să-mi exprim recunoștința pentru discuția aceea care m-a impresionat atât de profund încât am renunțat la reticența mea de a publica o autobiografie și am început să scriu.

Arthur Williamson este un istoric social și prieten pe viață cu care am fost coleg de școală la Armagh. El a avut un rol esențial în înființarea Myrtlefield Trust, ale cărui procese-verbale, pe care le-a ținut cu grijă, mi-au fost un ajutor de neprețuit în relatarea activităților noastre din Rusia și Ucraina.

Lindsay Brown, tot istoric, este fost secretar general al International Fellowship of Evangelical Students (IFES) și al Lausanne Movement. Prietenia lui, de peste patruzeci de ani, a avut o mare însemnătate pentru mine, la fel ca insistența lui constantă asupra rolului esențial al convingerii teologice în ancorarea mărturiei creștine în lume.

Dr. Jürgen Spiess, specialist în istoria antică, a fost secretar general al Studentenmission in Deutschland (SMD; în engleză, Students' Mission in

Germany), ramura germană a IFES; ulterior, până la pensionare, a fost director al Institut für Glaube und Wissenschaft (IGUW; Institutul pentru Credință și Știință) din Marburg. Jürgen și cu mine suntem prieteni și colegi de peste patruzeci de ani și, împreună cu Lindsay Brown, am vizitat mai multe țări din Europa de Est, precum și Rusia. Am învățat foarte mult de la el, fiindu-mi ghid în special în literatura germană, ca expert în opera scriitorului rus Fiodor Dostoievski și, mai presus de toate, ca persoana care m-a învățat cum să gestionez eficient sesiunile publice de întrebări și răspunsuri (Q&A).

Alex McIlhinney, de asemenea istoric, îmi este prieten de mulți ani. El este autorul lucrării *The Service of Giving* (Slujirea prin dăruire), o biografie remarcabilă a regretatului Sir John Laing și o istorie de referință, extrem de documentată, a fundației J.W. Laing Trust, înființată de acesta din urmă. În ultimii 100 de ani, acest trust a reprezentat o sursă majoră de finanțare pentru lucrarea Evangheliei în întreaga lume. În mod special, sub președinția lui Alex, fundația a oferit un sprijin crucial activității din Rusia și Ucraina, descrisă în această carte. De asemenea, trustul a susținut bursa mea de cercetare (Laing Trust Fellowship) la Green Templeton College, fapt pentru care sunt profund recunoscător.

Datorită sprijinului și încurajării primite în principal de la acești istorici și prieteni, am scris această carte, inevitabil imperfectă și incompletă, despre propria mea poveste. Desigur, o mulțime de alte persoane m-au încurajat și sprijinit de-a lungul multor ani, iar față de toți aceștia mă simt dator să dau socoteală despre ceea ce cred că Dumnezeu a făcut în și prin viața mea. În afară de soția și familia mea, fratele meu Gilbert se remarcă drept un prieten credincios care m-a încurajat și mi-a stat alături cu loialitate de când mă știu.

Doresc să-mi exprim recunoștința și față de profesorul Nigel Cutland pentru contribuția sa privind relatarea convertirii sale la Cambridge. Lui, precum și lui Stephen Shaw KC (King`s Counsel – titlul de mare prestigiu acordat avocaților pledanți de elită) și profesorului David Cranston, le sunt recunoscător pentru ajutorul oferit în numeroase discuții legate de cărțile mele. Sunt, de asemenea, îndatorat prietenilor și foștilor mei colegi din cadrul Myrtlefield Trust, Stewards Company, Oxford Centre for Christian Apologetics, precum și de la Oxford Lanier Library and Theological Education Centre de la Yarnton Manor.

În final, doresc să îmi exprim recunoștința față de directorii succesivi și față de membrii (*fellows*) colegiului Green Templeton, Oxford, care a jucat un rol important în viața mea timp de aproape treizeci de ani. Am apreciat enorm colegialitatea acestuia și numeroasele prietenii de care m-am bucurat, atât cu colegii profesori, cât și cu studenți din toate colțurile lumii. De asemenea, a fost un privilegiu să dețin timp de mai mulți ani o poziție de *Associate Fellowship* la Saïd Business School din Oxford, experiență care mi-a oferit perspective valoroase asupra lumii afacerilor.

Vei întâlni mulți alți prieteni pe măsură ce vei parcurge această călătorie alături de mine. Și totuși, sunt atât de multe alte persoane implicate în viața mea încât este imposibil să le menționez pe toate pe nume. Sper însă ca aceia care vor citi această carte să recunoască rolul pe care l-au avut atât în parcursul meu, cât și în extinderea lucrării mele, și să știe cât de recunoscător le sunt pentru aceasta.

Mai există un alt grup care a jucat un rol major în susținerea mea, încurajându-mă să merg mai departe: sutele, dacă nu miile de bărbați și femei care mi-au trimis e-mailuri (și chiar scrisori) ca răspuns la interviuri, conferințe și prelegeri pe care le-au urmărit sau ascultat online. Faptul că primesc astfel de mesaje, care acoperă o gamă largă de subiecte – de pildă, convertirea cuiva la creștinism, creșterea în credința creștină sau clarificarea unei anumite întrebări – face să merite pe deplin tot efortul depus.

INTRODUCERE

BIBLIA DIN TREN

Conferința belgiană despre criptografie matematică – teoriile care stau la baza eforturilor de protejare a bancomatelor (ATM-uri) și a transferurilor electronice de bani – se încheiase, așa că m-am urcat într-un autocar spre gară, împreună cu alți aproximativ cincizeci de participanți. Șoferul avea un prieten la bord și a făcut un ocol pentru a-l duce la destinația dorită, iar rezultatul a fost că am rămas blocați de partea greșită a unei treceri la nivel cu calea ferată și am pierdut trenul. Drept urmare, cincizeci de matematicieni destul de iritați au rămas să se plimbe în sus și în jos pe peron, pe măsură ce se lăsa întunericul. Nu aveam altceva de făcut decât să așteptăm următorul tren. Când a sosit, am sărit în primul compartiment disponibil și mi-am găsit un loc pentru călătoria spre Köln, Germania, următoarea mea destinație.

În compartiment mai erau patru persoane: o femeie belgiană implicată în Ministerul Turismului, o studentă germană și doi ruși, care s-au dovedit a fi soț și soție. Am intrat în vorbă cu bărbatul rus, iar el a fost surprins să mă audă vorbind limba lui. Mi-a spus că este ecolog și lucrează la Lacul Baikal, cel mai adânc lac cu apă dulce din lume. Mi-am exprimat mirarea că ecologia era o activitate permisă în partea aceea a Rusiei, având în vedere că auzisem că până și Baikalul avea probleme cu poluarea industrială.

„Chiar puteți să discutați despre ecologie în Rusia?", l-am întrebat. „Și există și alte subiecte, cândva interzise, pe care acum sunteți liberi să le discutați?"

„Ce fel de subiecte?", a replicat el.

„Subiecte cum ar fi Dumnezeu, de exemplu", am răspuns.

În momentul acela am fost cuprins de o dorință clară și imperioasă de a-i

oferi acelui om o Biblie. Am respins rapid ideea ca fiind absurdă; la urma urmei, de unde să faci rost de o Biblie în limba rusă într-un tren de noapte care gonea prin Belgia? Și totuși, convingerea că trebuia să găsesc una, oricât de irațională părea, creștea cu fiecare minut.

La un moment dat mi-a venit în ajutor o asociere de idei și de amintiri: mi-am amintit brusc că, în urmă cu trei săptămâni, vizitasem un editor în Germania de Vest și observasem pe biroul lui o Biblie în limba rusă. O luasem în mână și îi admirasem caracterele mari. El mi-o dăduse, explicând că nu îi era de folos. Am pus-o în valiză și am uitat de ea.

Acum, în tren, mă întrebam dacă se mai afla în bagajul meu. Oare nu lăsasem Biblia aceea acasă, în Cardiff? Valiza era pe suportul de bagaje de deasupra, așa că m-am ridicat și, căutând prin ea, am descoperit cu uimire că Biblia era încă acolo. Am scos-o și i-am întins-o bărbatului rus de lângă mine, spunându-i că este un dar pentru el.

El a pălit instantaneu, dar nu a zis nimic. Am repetat că Biblia este un dar pentru el. Într-un final, a izbucnit: „Dar de unde ați știut? De unde ați știut că singura Biblie pe care am avut-o vreodată ne-a fost furată acum șase săptămâni în Siberia și că nu mai speram să mai vedem alta vreodată? Suntem în drum spre Rusia acum. De unde ați știut?"

„Nu am știut", am răspuns. „Dumnezeu a știut și m-a trimis să vă aduc o Biblie. Credeți ce scrie cartea asta?"

„Nu știu ce să spun", a răspuns, „dar uitați-vă la ea. Ea crede."

M-am uitat spre bancheta cealaltă și am văzut cum s-a luminat de bucurie fața soției lui când a luat Biblia. Mai întâi a strâns-o tare la piept, apoi a început să o sărute. „Chiar e pentru noi?", întrebă apoi dând frâu liber lacrimilor.

„Da", i-am răspuns, „puteți să o luați cu voi acasă."

Peste doar câteva minute trenul a oprit în stația lor. Au coborât și au dispărut în noapte.

Studenta germană m-a întrebat: „Vi se întâmplă des așa ceva?"

„Nu în fiecare zi de marți", am răspuns.

„Dar a fost incredibil", continuă ea.

„Nu chiar. „Poporului rus i s-a refuzat accesul la Biblii în ultimii aproximativ șaptezeci și cinci de ani. În astfel de situații, Dumnezeu poate și va folosi pe oricine ca mesager – ceea ce tocmai ați văzut că s-a întâmplat."

„Dacă este atât de real, poate că ar trebui să încep să citesc Biblia", a remarcat ea.

Scrisorile pe care mi le-a trimis ulterior au dovedit că asta a și făcut.

Am ajuns acasă peste câteva zile și i-am împărtășit această întâmplare soției mele, Sally. Reacția ei a fost atât neobișnuită, cât și neașteptată. A spus: „Cred că ar fi bine să-ți anulezi angajamentele pentru o vreme, pentru că vei merge în Rusia." Înainte să apuc să reacționez, a adăugat: „Dacă ai vrea să mergi în Rusia ca matematician, cum ai proceda?"

„Ei bine", am răspuns, „există un program de schimb organizat de Royal Society aici, în Marea Britanie, și de Academia de Științe din URSS."

„Sună-i", a spus ea.

„Ce? Adică acum? Stai puțin" – abia intrasem pe ușă – „lucrurile acestea sunt greu de organizat, știi, cu birocrație, formulare, așteptarea deciziilor și așa mai departe."

În plus, fiind prudent din fire, nu eram deloc sigur că sunt pregătit să plec în grabă în Rusia fără o reflecție mai atentă. Dar Sally nu s-a lăsat descurajată. A repetat: „Sună-i! Acum!"

Am făcut-o, neavând altă ieșire. L-am întrebat pe responsabilul de la Royal Society despre programul internațional de schimb în matematică.

Imediat, omul s-a însuflețit și a zis entuziasmat: „Ați dori să mergeți?" A explicat că schema era simplă: dacă un academician britanic mergea pentru o săptămână, un rus putea veni în Regatul Unit pentru o săptămână. „Totuși", a continuat el, „matematicienii din Marea Britanie doresc ca unii dintre cei mai importanți ruși să vină pentru mai mult de o săptămână, iar problema este că nu găsesc suficienți matematicieni britanici dispuși să ofere reciprocitate."

Sally, care stătea lângă mine, mi-a șoptit să le ofer două luni în total. Știam că vorbește serios, așa că am transmis această propunere. Oficialul a răspuns că puteam pleca oricând doream, fără a fi nevoie de vreo cerere sau de documente! Cunoscând cât de complicată fusese organizarea unei astfel de vizite în trecut, abia îmi venea să cred ce auzeam.

Și totuși, așa a fost. Am convenit pe loc ca anul următor, 1990, să merg pentru două luni în vizită la Academia de Științe din fosta Uniune Sovietică. Călătoria urma să fie împărțită în două etape. Mai întâi aveam să vizitez Moscova, Minsk, Kiev și Novosibirsk, între 9 martie și 9 aprilie. Apoi urma să revin acasă pentru o pauză și să mă întorc pentru a vizita Moscova, Novosibirsk și Dnepropetrovsk (astăzi Dnipro) între 27 aprilie și 27 mai.

Cea mai lungă perioadă urma să fie petrecută în Siberia, la Institutul de Matematică din Akademgorodok (numele înseamnă „orășel academic"), sediul Universității din Novosibirsk. Acordul presupunea că un academician sovietic putea vizita Regatul Unit pentru un total de nouă săptămâni.

Și astfel a început una dintre cele mai mari aventuri ale vieții mele.

LUCRAREA LUI DUMNEZEU SAU A MEA?

Aceasta este o carte pe care, timp de mulți ani, am refuzat să o scriu. Autobiografia înseamnă să scrii despre tine însuți și, prin urmare, este plină de pericole evidente, mai ales într-o vreme în care narcisismul este în creștere. De asemenea, deși obiectivitatea deplină este, în general, imposibilă, ea este cu atât mai dificilă în cazul unei autobiografii, deoarece există o tendință puternică,

cvasi-inconștientă, spre autoidealizare. Ne amintim de cuvintele lui Oscar Wilde: „Majoritatea oamenilor sunt alți oameni. Gândurile lor sunt opiniile altcuiva, viețile lor o imitație, pasiunile lor un citat."[1]

Cu toate acestea, în pofida acestor pericole, am decis să scriu această relatare, deoarece nu aș avea nicio poveste vrednică de spus dacă nu ar fi fost Persoana care mi-a modelat viața și a făcut-o ceea ce este – într-adevăr, Cel care este, în ultimă instanță, responsabil pentru existența mea, și anume Isus Cristos, Fiul lui Dumnezeu.

Încă din primii ani ai vieții mele am devenit convins de adevărul creștinismului – că Isus Cristos este Dumnezeu întrupat, care a venit în lume pentru a fi Mântuitorul meu, murind pe cruce pentru mine. Aceasta era marea poveste în care doream să fie integrată, într-un fel sau altul, și viața mea măruntă. Pe măsură ce am crescut, am simțit o chemare de a face ceea ce a spus apostolul Petru: „sfințiți-L în inimile voastre pe Cristos ca Domn, fiind întotdeauna pregătiți să răspundeți oricui vă întreabă despre motivul speranței care este în voi, dar cu blândețe și teamă."[2]

Chiar din momentul în care vestea bună a lui Isus Cristos a fost propovăduită pentru prima dată, ea a întâmpinat aceleași reacții pe care le-a experimentat și Isus Însuși. A fost neînțeleasă, denaturată și persecutată, astfel încât primii creștini s-au aflat în prima linie a apărării adevărurilor ei într-o lume în mare parte ostilă. Privind înapoi asupra vieții mele, consider că a fost cel mai mare privilegiu al meu să fiu chemat să mă alătur lor și, prin harul Domnului, să contribui într-o mică măsură la această mare cauză, ca ambasador și învățător al Cuvântului Său.

O autobiografie are, prin definiție, o puternică dimensiune istorică și, așa cum am arătat în secțiunea de mulțumiri, sunt recunoscător față de nu mai puțin de cinci istorici contemporani pentru scrierea acesteia. Totuși, istoricul față de care sunt cel mai îndatorat este autorul din secolul I, Luca, evanghelistul, care a scris nu doar evanghelia ce îi poartă numele, ci și prima istorie a creștinismului, cartea cunoscută sub numele de Faptele Apostolilor. În această din urmă lucrare, el ne spune că, din când în când, pionierul ambasador creștin, apostolul Pavel, îi încuraja pe credincioși relatând lucrurile care i se întâmplaseră în cursul călătoriilor sale misionare. Un episod anume mi-a atras atenția – un pasaj în care Luca ne spune ce au făcut Pavel și prietenul său Barnabas când s-au întors în orașul Antiohia, locul de unde pornise călătoria lor: „Când au ajuns, au adunat biserica și le-au istorisit tot ce făcuse Dumnezeu cu ei și cum deschisese El neevreilor ușa credinței."[3] Apostolii au simțit, în mod evident, că cei care îi trimiseseră și îi sprijiniseră meritau să audă ce se întâmplase. Totuși, accentul relatării lor nu era pus pe ceea ce făcuseră ei, ci pe ceea ce *făcuse Dumnezeu prin ei și pentru ei*. Era autobiografie, da, dar prezentată ca biografie – istoria felului în care Dumnezeu lucrase prin ei. Această idee – că viețile noastre pot fi folosite de Dumnezeu și astfel pot primi o mare valoare – a fost surprinsă în mod strălucit în primele două strofe ale unui cunoscut imn din perioada victoriană:

Iubire, Tu, în veci, mă ține!
Fii sprijin sufletului meu
Și stăpânește Tu, în mine!
Să fii oceanul, iar în Tine,
Valul să fiu eu.

Lumină sfântă pe cărare
Făclia-n suflet mi-ai aprins
Să strălucească arzătoare
Mai clar ca razele de soare,
Ca un rug nestins.[4]

Aceasta a fost și atitudinea lui Corrie ten Boom, renumita creștină olandeză care a salvat viețile multor evrei în Europa ocupată de naziști în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. Următoarea afirmație, care îi este atribuită, exprimă acest spirit în mod admirabil: „Nu lucrarea în sine a făcut ca viața să merite trăită. Ci călătoria mea prin care am putut vedea credincioșia lui Dumnezeu în toate zilele vieții mele." În cele ce urmează, voi încerca să îmi însușesc această atitudine, consemnând felul în care am perceput că Dumnezeu a mers înaintea mea și mi-a deschis uși către noi domenii de slujire.

Mai este un aspect care merită menționat. Pavel era evreu, iar obiceiul său de a relata lucrurile pe care Dumnezeu le făcuse prin apostoli poate reflecta faptul că narațiunea ebraică biblică, în general, nu este preocupată de obsesia contemporană pentru stări sufletești, emoții și gânduri. Ea este mai preocupată de acțiuni, deoarece autorii Scripturii sunt animați de convingerea că ceea ce sunt oamenii și cine sunt ei se vede cel mai bine în ceea ce fac.

Autobiografia mea este scrisă în acest spirit, din simplul motiv că încercarea de a explica cine și ce sunt ar fi inevitabil marcată de un puternic subiectivism. O asemenea încercare este mai bine lăsată altora. Analiza propriilor mele stări și emoții ar fi mai potrivită pentru canapeaua psihiatrului decât pentru o autobiografie – oricât de paradoxal ar părea – și, prin urmare, voi face doar referiri sporadice la ele.

UN DUMNEZEU IMPLICAT ÎN ISTORIE?

Simt că pot apărea două obiecții față de modul în care am ales să-mi abordez autobiografia. În primul rând, unii cititori ar putea considera că este suficient de riscant să-ți scrii propria poveste fără a adăuga și presupunerea că Dumnezeu este implicat în ea. La urma urmei, nu este oare o dovadă de aroganță să crezi că, chiar dacă Dumnezeu există, El ar fi interesat de viața ta? În al doilea rând,